

Asta Sihvonen-Punkka, Fingrid Oyj, 4.10.2016

Fingridin keskustelupaperin palaute ja jatkotoimet

FINGRID

Keskustelupaperi

Valmistelu

- Projektin käynnistäminen ja taustatyöt 10/2015
- 3 sisäistä työpajaa 11/2015-2/2016
- Keskustelupaperin kirjoittaminen 3-5/2016

Lanseeraus

- Sähkömarkkinapäivä 4/2016
- Fingrid-lehti 1/2016
- Tiedotustilaisuus medialle 17.5.2016
- Esitykset seminaareissa
- Asiakaslehti 2/2016

Palautteet

- Keskustelut sidosryhmien kanssa kesä-syyskuussa 2016
- Markkinatoimikunta 6/2016
- Keskustelut alueellisten ja eurooppalaisten sidosryhmien kanssa
- Kirjalliset palautteet 15.9.2016

Yleistä vastauksista

- Vastauksia 36 kpl
 - 32 vastausta yrityksiltä, yhdistyksiltä, tutkimuslaitoksilta;
 - DSOt, TSOt, sähkön käyttäjät, sähkön tuottajat, sähkön myyjät, etujärjestöt, tutkimushankkeet
 - 4 yksityishenkilöiden vastausta
- Keskustelunavausta pidettiin yleisesti hyvänä ja tervetulleena
 - Osa vastaajista koki Fingridin kannanotot energiapoliittisiin kysymyksiin ja sähkön hintaan sen rooliin kuulumattomina
- Avoimen keskustelun jatkamista ja sidosryhmien osallistamista asioiden valmisteluun korostettiin useassa vastauksessa
- Seuraavassa vastausten yleisvaikutelma aihealueittain

Vuorokausimarkkinoiden hintarajat

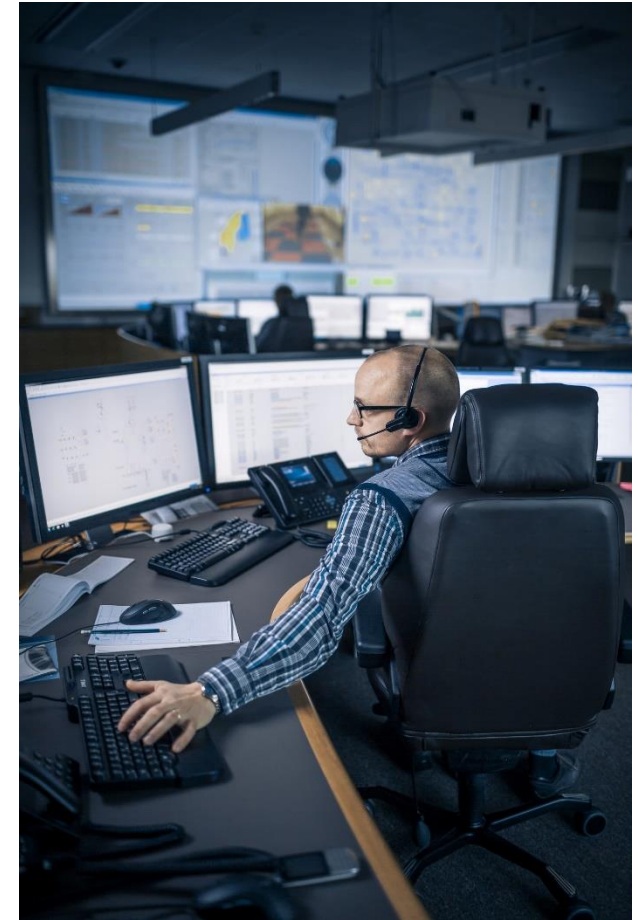
- Enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, ettei nykyisiä hintarajoja ole tarpeen muuttaa
 - Korkeampien hintapiikkien nähtiin kasvattavan paitsi toimijoiden hintariskiä niin myös poliittisen intervention riskiä
 - Jos Euroopassa kuitenkin muutetaan, niin käytäntöjen olisi hyvä olla yhdenmukaisia
- Joissakin vastauksissa todettiin, että hintakattoja pitäisi laskea ja lattiaita nostaa
 - Samalla kannatettiin toista huutokauppakierrosta Saksan tyyliin
- Toimittamatta jääneen sähkön arvoa pidettiin siinä määrin epämääräisenä, ettei oikein nähty, miten hintakatto voitaisiin sen pohjalta nykytilanteessa määrittää

Siirtokapasiteetin arvo ja allokointi markkinoiden eri aikajänteissä

- Yleisesti oltiin samaa mieltä siitä, että siirtokapasiteetin arvo voi muuttua markkinoiden eri aikajänteissä
 - Siirtotarpeen muuttuessa muuttuu myös siirtokapasiteetin arvo
- Kutakuinkin yksimielisiä oltiin myös siitä, että siirtokapasiteetti tulee ensisijaisesti allokoida täysimääräisesti vuorokausimarkkinoille, koska siellä sen arvo on suurin
 - Suurin kaupankäynnin volyyymi
 - Vuorokausimarkkinoiden hinta toimii referenssinä johdannaismarkkinoilla
- Tuotantorakenteen muutoksella voi olla merkitystä siirtokapasiteetin allokoinnin kannalta
 - Näitä vaikutuksia voisi olla hyvä selvittää

Tehoreservijärjestely

- Toimitusvarmuuden **tavoitetason** määrittelemistä kannatetaan laajalti
 - Tavoitteesta ei tulisi tehdä sitovaa, eikä se saisi johtaa kapasiteettimekanismien käyttöönottoon
- Tehoreservin **aktivointihinnan** muutosta vuorokausimarkkinan hintakattoon (3000 €/MWh) sekä kannatetaan että vastustetaan
 - Sähkön tuottajat pääsääntöisesti kannattavat muutosta ja sähkön käyttäjät vastustavat
- **Kulutusjouston** osallistumismahdollisuuksien lisäämistä kannatetaan laajalti
 - Edellyttänee muutoksia tehoreservilainsäädäntöön
- Ajatus asiakaskohtaisesta toimitusvarmuuden tasosta, **toimitusvarmuuden tuotteistamisesta**, nousee esille useassa vastauksessa

Reservi- ja säätömarkkinat

- Fingridin esittämien toimenpiteiden nähdään lisäävän markkinoiden likviditeettiä sekä mahdollistavan uudenlaisten palveluntarjoajien tulon markkinoille sekä uudenlaista liiketoimintaa ja energiapalvelua
- Avoimen toimitusketjun ulkopuolisen aggregaattorin toiminnan mahdollistamisen osalta vastaajien näkemykset jakaantuvat
- Säätosähkömarkkinoiden tarjonnan lisäämiseksi useita vastauksia
 - Säättö tuotteiden edelleen kehittäminen joustavampaan suuntaan, digitalisaation hyödyntäminen
 - Yhteistyötä lisääminen naapurimaiden kanssa
 - Informaation lisääminen reservimarkkinoista toimijoille
- Tasesähkön hinnoittelulla on ohjaavalla vaikutus toimijan taseen tasapainottamiseen ja sitä kautta tuotantosunnitelmien laatuun

Taseselvitysjakson lyhentäminen

- Sähkön **tuotantorakenteen** muuttuminen vaihtelevammaksi nähtiin keskeisimmäksi ajuriksi
- Sähkön kuluttajat eivät nähneet tarvetta lyhempään taseselvitysjaksoon
 - Osa vastaajista katsoi lyhemmän taseselvitysjakson vähentävän **kysynnänjouston** osallistumismahdollisuuksia, toiset taas lisäävän
- Jos taseselvitysjakso lyhennetään 15 minuuttiin, myös **kaupankäyntijaksot** sekä vuorokausi- ja päivänsisäisillä markkinoilla tulee muuttua vastaavasti
- Taseselvitysjakson tulisi olla harmonisoitu vähintään **alueellisesti**
- Monet vastaajat näkivät nykyistä lyhyemmän taseselvitysjakson kuuluvan **vähähiiliseen sähköjärjestelmään**, mutta ennen taseselvitysjakson lyhentämistä tulisi hyödyntää nykyisiä keinoja siirtymäkaudella, esim: taajuusohjattujen reservien lisääminen, tunninvaihdeseäätö yms.

Tasesähkö ja hinnoittelu

- Nykyistä tasesähkömallia pidetään toimivana, mutta tasesähkömallin kehittämistä pidetään laajasti eri toimijaryhmissä toivottavana
 - Läpinäkyvyyden lisäämistä toivotaan lähes poikkeuksetta: mahdollistaa koko järjestelmän taseen tukemisen ja lisää luottamusta säätömarkkinoiden toimintaan
 - Sähkön tuottajat kannustavat siirtymään myös tuotannossa yksi hintajärjestelmään: tasepoikkeaman sijaan huomio järjestelmän taseen tukemiseen, helpottaisi uusiutuvan energian markkinoille pääsyä, eurooppalainen harmonisointi
- Reservikustannuksien kohdistaminen
 - Sekä nykyinen kustannukset kaikille kohdistava menettely että aiheuttamisperiaatteen laajempi käyttöön otto saavat laajalti kannatusta. Niukkuuslisä herättää kysymyksiä ja sitä vierastetaan
 - Sähkön käyttäjät kantavat huolta, että aiheuttamisperiaate johtaisi kaksihintajärjestelmään kulutustaseessa
- Tasesähkön hintasuojaus finanssituotteilla
 - Valtaosa vastaajista ei näe nykyisin tarvetta
 - Osa vastaajista tuo esille, että mahdollisesti jatkossa markkinaehtoisena tuotteena

Vähittäismarkkinoiden merkityksen uskotaan kasvavan

Pienasiakkaiden osallistuminen kysyntäjoukseen nähtiin tärkeänä

- Kysyntäjoukseen edistämiseksi toimijoiden rooleja on selkeytettävä.
- Osa vastaajista oli sitä mieltä, että myyjävetoinen malli auttaisi kysynnänjoukseen. Enemmistö vastaajista ei ottaneet kantaa.
- Siirtyminen aikaohjauksista hintaohjauksiin sekä jakeluverkon tehotariffit nähtiin yleensä oikeansuuntaiseksi. Sähkölämmitysten aikaohjaus ja AMR:n ohjausmahdollisuudet olisi vapautettava kilpailulle, vaikka muut ohjauskeinot ovatkin korvaamassa AMR-ohjausta.

Muita esille nostettuja asioita

- Asiakkaiden kysyntäjouksetoimien kasvava vaikutus myyjän taseriskiin. 'Kun hinta alkaa enenevässä määrin vaikuttaa kulutukseen, ennustamisesta tulee silkkää arvaamista.'
- Aurinkovoiman tasekäsittely?
- Markkinoille osallistumisvaatimusten kehittäminen kysyntäjoukseen lisäämiseksi

Miten työ jatkuu?

- Kehityskohteita testataan:
 - Nord Poolin pilotti intraday-markkinan 30 minuutin gate closure -ajasta on käynnistynyt
 - Pilotti säätösähkön reaaliaikaisesta hinnanjulkaisusta niukkuustilanteissa alkaa marraskuussa
 - Kaksi pilottia kolmannen osapuolen osallistumisesta reservimarkkinoille
 - 5 MW tarjouskoko mahdollinen, mikäli elektroninen tilaus käytössä
- Fingridin Sähköverkkopäivä 23.11.
 - Palautteen ja jatkotoimenpiteiden läpikäynti esityksissä
 - Julkaistaan kirjallinen yhteenveto ja keskeiset johtopäätökset
- Markkinatoimikunnan odotukset jatkotyölle?